

Vader moet ook een beetje moeder zijn

Dianda Veldman is directeur van Rutgers WPF. Rachel Ploem is technisch adviseur MenCare+.

Moederende vaders

Een gezin functioneert beter naarmate de vader en de moeder zich minder laten leiden door allerlei stereotyperingen.

In het artikel 'Vader moet vader zijn, geen tweede moeder' (Opinie & Debat, 1 mei) proberen Irene Zwaan en Glenn Helberg veel te zeggen in weinig woorden. Kern van het artikel is om vaders toch vooral te laten opvoeden op hun eigen mannelijke manier. Moeders mogen doorgaan met zorgen.

Zwaan en Helberg gaan hierbij echter te zeer uit van een stereotiepe gender rol verdeling. Het is natuurlijk onzin dat vaders geen feminiene kanten hebben, en dat moeders geen 'masculiene kwaliteiten' zouden kunnen inzetten in de opvoeding. Integendeel, het is juist essentieel om een kind te laten ervaren dat vaders kunnen 'moederen', en dat moeders kunnen 'vaderen'. Uit onderzoek blijkt dat zonen van zorgende vaders later zelf meer zorgtaken op zich nemen, en hun dochters eerder kiezen voor een gelijkwaardige partner.

In die zin is het belangrijk dat ouders hun ouderschap daadwerkelijk kunnen delen, zoals Zwaan en Helberg ook al aangeven. Wanneer je kinderen samen krijgt, moet je ook samen voor hen kunnen zorgen. Is er sprake van een scheiding, dan blijkt de rol van de biologische vader geen vanzelfsprekende, ten onrechte.

Helaas bestaan in Nederland nog behoorlijke barrières om daadwerkelijk invulling te geven aan betrokken

vaderschap. Het beperkte vaderschapsverlof van twee dagen tekent schril af tegen voorzieningen in omringende landen en zou met spoed moeten worden verruimd. Erkenning en gezag van kinderen die buiten een huwelijk zijn geboren, is onnodig gecompliceerd en benadeelt mannen. Vereenvoudiging is gewenst.

Mannen wordt na een scheiding nog te vaak onterecht de omgang met hun kinderen ontzegd. Met alle kwalijke gevolgen voor alle betrokkenen van dien. Ook daaraan zal iets moeten veranderen. Dat daarbij vrouwen zullen moeten leren (los-) laten en accepteren dat mannen op hun eigen wijze (of eigenwijze) invulling geven aan de opvoeding van hun kinderen, is een gevoelig punt waar vrouwen zelf mee aan de slag moeten.

Zwaan en Helberg reppen van herwaardering van masculien vaderschap, maar internationaal gezien zijn er juist interessante ontwikkelingen gaande rond het doorbreken van masculien gedrag. In veel landen ligt

er grote druk op mannen om hun mannelijkheid te bewijzen. In een dergelijke context, is het moeilijk voor mannen om op een gezonde manier betrokken vader te zijn. Elke zorgtaak doet afbreuk aan hun status

Zonen van zorgende vaders zullen later ook zelf meer zorgtaken vervullen

als man. Liefde en intimiteit delen met dierbaren blijkt lastig. Huiselijk en seksueel geweld komt veelvuldig voor. Als gevolg hiervan groeien miljoenen kinderen op zonder positief manbeeld of vaderfiguur.

Rutgers WPF werkt samen met partnerorganisatie Promundo in Brazilië, Indonesië, Rwanda en Zuid-

Afrika aan het veranderen van dit manbeeld. Mannen worden deel van de oplossing, en zijn niet langer het probleem.

In het programma MenCare+ ontmoeten - vaak jonge - mannen elkaar om over hun eigen gewelddadige of afwezige vaders te praten. Op die manier geven zij bewust op een andere manier invulling aan hun eigen vaderschap en intieme relaties. Tegelijk wordt aan mannen die geweld gebruiken binnen het gezin alternatieven geboden voor het uiten van frustraties en misbruik van macht. De gezondheidszorg wordt gestimuleerd om haar deuren open te zetten voor (jonge) mannen die betrokken willen zijn bij hun zwangere partners.

Deze ervaringen illustreren dat denken en handelen buiten de traditionele kaders mogelijk is ter wille van het welzijn en geluk van mannen, vrouwen, en kinderen. Wat dat betreft zou dit internationale programma ook in Nederland nog heel wat ogen kunnen openen.